

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

18.12.2023
luvn.fi

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2024-2026

Sisällys

1	Johdanto	
2	Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen.....	1
3	Terveiden elintapojen edistäminen	2
4	Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen.....	3
5	Tiedolla johtamisen kehittäminen	5
6	Turvallisuuden edistäminen	7
7	Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	8
8	Lähteet.....	1

1 Johdanto

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma perustuu sosiaali- ja järjestämislain § 7 sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelustrategiaan. Lain mukaan hyvinvointialueen on seurattava asukkaidensa elinoloja, hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia tekijöitä ja asetettava niille tavoitteet ja toimenpiteet, jotka raportoidaan vuosittain. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma laaditaan valtuustokausittain, mutta Länsi-Uudenmaan ensimmäinen suunnitelma laadittiin yli valtuustokausirajan, vuosille 2024–2026.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet on määritelty yhteistyössä hyvinvointialueen kymmenen kunnan, järjestöjen ja vaikuttamistoimielinten kanssa pohjautuen vuoden 2023 alueelliseen hyvinvointikertomukseen. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on yksi hyvinvointialueen strategian toimeenpanevista asiakirjoista ja siinä kuvataan, millaisia painopisteitä ja tavoitteita olemme asettaneet edistääksemme alueemme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman liitteinä ovat lakisääteinen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointisuunnitelma, ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen oppilashuollon suunnitelma.

Alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa esitetään painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä mittarit ja seuranta. Painopisteiksi on valittu seuraavat teemat:

- Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen
- Terveiden elintapojen tukeminen
- Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen
- Digitaalisten hyte-palvelujen kehittäminen
- Tiedolla johtamisen kehittäminen
- Turvallisuuden edistäminen
- Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen

Erityisryhmät ja vähemmistöt, mukaan lukien monikieliset ja vammaiset henkilöt, huomioidaan läpileikkaavasti kaikkien painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamisessa.

2 Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen

Länsiusimaalaisten mielen hyvinvoinnin vahvistamista tuetaan laatimalla alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma sekä vahvistamalla asukkaiden sosiaalista hyvinvointia. Alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma toimii työkaluna alueellisen kulttuurihyvinvoinnin kartoittamiseen sekä monialaisen ja pitkäjänteisen yhteistyön tavoitteluun eri sidosryhmien välillä.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/seuranta
Kulttuurihyvinvointisuunnitelma on laadittu ja valmis hyväksyttäväksi seuraavalle valtuustokaudelle, 05/2025 eteenpäin	Seuraavalle valtuustokaudelle laaditaan kaikki ihmisryhmät huomioiva kulttuurihyvinvointisuunnitelma.	LUVN	Kulttuurihyvinvointisuunnitelma laadittu/ei laadittu 05/2025 mennessä
Vahvistamme asukkaiden sosiaalista hyvinvointia yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa	Lähellä.fi -sivuston leijuke otetaan käyttöön kaikilla palvelualueilla: neuvotellaan palvelualueiden johtajien kanssa leijukkeen saamisesta heidän nettisivuilleen.	LUVN: palvelualueet ja järjestöt	Palvelualueilla lähellä.fi on käytössä vuoteen 2025 mennessä
	Laaditaan selvitys Länsi-Uudenmaan vapaaehtoistoiminnasta vuoteen 2026 mennessä.		Selvitys valmis vuonna 2026
	Tieto kohtaamispaikkatoiminnasta* on saatavilla monikanavaisesti hyvinvointialueen asukkaille ja ammattilaisille.		Avoimen kohtaamispaikkatoiminnan kävijämäärät ja laadulliset mittarit: mitä toiminta antaa osallistujille ja onko toimintaan osallistuminen vähentänyt yksinäisyyttä
	Selvitetään kohtaamispaikkatoiminnan esteettömyyttä ja saavutettavuutta asiakaskyselyllä.		Toteutui/ ei toteutunut

*Kohtaamispaikkatoiminta viittaa organisoituun toimintaan tai tiloihin, joissa ihmiset voivat kohdata toisensa, jakaa kokemuksiaan, osallistua erilaisiin aktiviteetteihin ja rakentaa sosiaalisia verkostoja. Kohtaamispaikat voivat olla fyysisiä paikkoja tai virtuaalisia alustoja. Tällainen toiminta pyrkii tarjoamaan paikan, jossa ihmiset voivat tulla yhteen, jakaa kiinnostuksen kohteitaan ja tuntea yhteenkuuluvuutta.

3 Terveiden elintapojen edistäminen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue edistää asukkaiden terveitä elintapoja vahvistamalla kuntayhteistyötä liikuntapalveluiden asiakasohjauksessa. Lisäksi toteutamme tutkittuun tietoon perustuvaa väestöviestintää päihteistä ja mielen hyvinvoinnista eri kohderyhmille. Näin tuemme alueen asukkaita terveellisten elintapojen omaksumisessa osana arkielämää.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/seuranta
Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasohjaus jokaisen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnan liikuntapalvelujen kanssa on systemaattista ja selkeää	Kartoitamme kuntien ja hyvinvointialueen liikuntaneuvonnan vastinparit ja perustamme heidän työnsä tukemiselle verkoston vuonna 2024. Verkostolle asetetaan konkreettiset tavoitteet ja sen avulla tuetaan myös järjestöyhteistyötä. Laadimme opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksesta kumppanuussopimuksen liikuntaneuvonnan edistämiseksi vuoden 2025 alkuun mennessä.	LUVN, kunnat ja järjestöt	Verkosto perustettu vuoden 2024 loppuun mennessä 10 sopimusta kuntien kanssa vuoden 2025 loppuun mennessä
LUVN toteuttaa väestöviestintää päihteistä ja mielen hyvinvoinnista eri kohderyhmille	Toteutetaan väestön tarpeiden mukaan tietoiskuja ja muuta väestöviestintää vuosittain.	LUVN	Osallistujamäärät ja palautekyselyt

4 Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pyrkii tarjoamaan kaikille asukkailleen tasavertaiset mahdollisuudet, ottaen huomioon yksilöiden ja erityisryhmien erilaiset lähtökohdat ja elämäntilanteet. Alueellamme keskitymme kaventamaan hyvinvointi- ja terveyseroja tukemalla pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten hyvinvointia. Panostamme myös kotoutujien ja maahanmuuttaneiden osallisuuden tukemiseen sekä edistämme alueen monimuotoisuutta rekrytointiin liittyvän monimuotoisuuslupauksen avulla. Lisäksi torjumme lapsiperheköyhyyttä aikuissosiaalityön keinoin ja ennaltaehkäisemme asunnottomuutta. Pyrimme näillä tavoilla varmistamaan, että jokainen alueemme asukas voi nauttia hyvinvoinnista ja terveydestä elämäntilanteestaan riippumatta.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/ seuranta
Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastusten %-osuuden nousu maan keskiarvon tasolle vuoteen 2026 mennessä	Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastusten systemaattinen seuranta ja laaja tiedottaminen.	LUVN: Aikuisten sosiaalipalvelut, työllisyyttä edistävät palvelut ja avosairaanhoito	Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastusten %-osuus
Osatyökykyisten kuntoutuksen tavoiteseurannan käyttöönotto koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ja kuntoutustavoitteiden toteutuminen 70 %:sti	Osatyökykyisten kuntoutustavoitteiden systemaattinen seuranta. Järjestöjen ja työllisyyttä edistävien palveluiden yhteistyön edistäminen.	LUVN: Aikuisten sosiaalipalvelut, työllisyyttä edistävät palvelut	Hyvinvointialueellisen kuntouttavan työtoiminnan kuntoutustavoitteiden toteutuminen %
Kotoutujien ja maahanmuuttaneiden osallisuutta lisätään luomalla toimivat yhteistyömallit kuntien kanssa vuoteen 2026 mennessä kotoutumisen tukemisessa ja lisäksi tunnistetaan avainjärjestöt ja tuetaan heidän toimintaansa	Toimivat yhteistyörakenteet kuntien ja järjestöjen kanssa: avainjärjestöjen tunnistaminen ja yhteistyökäytänteistä sopiminen kaikkien kymmenen kunnan kanssa.	LUVN: Aikuisten sosiaalipalvelut, yhdyspintatiimi	Toteutui/ei toteutunut

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/seuranta
Monimuotoisuuslupauksen* lisääminen kaikkiin Länsi-Uudenmaan rekrytointeihin	<p>Kartoitetaan, miten moninaisuuslauseketta tällä hetkellä käytetään hyvinvointialueen rekrytoinnissa.</p> <p>Selvityksen perusteella tuetaan esihenkilöitä monimuotoisuuslupauksen käytön lisäämisessä vuoden 2024 kesätyöntekijöiden rekrytoinnissa.</p> <p>Positiivisen erityiskohtelun (valitaan eriarvoisessa asemassa oleva, tasa-arvoinen hakija) lisääminen koulutuksen avulla.</p>	LUVN: HR	<p>Kysely työntekijöille</p> <p>Monimuotoisuuslupaus näkyy kesärekrytoinnissa 2024</p> <p>Koulutus toteutui/ei toteutunut</p>
Torjumme lapsiperheköyhyyden riskitekijöitä	<p>Talousneuvolatoimintaa laajennetaan koko hyvinvointialueelle vuoteen 2025 mennessä.</p> <p>Kiinnitämme erityistä huomiota lapsiperheiden taloudelliseen tukemiseen noudattaen harrastustakuun periaatteita.</p> <p>Parannamme sosiaalipalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta keskitetyllä neuvonnalla ja ohjauksella.</p>	LUVN: Aikuisten sosiaalipalvelut	<p>Talousneuvolan asiakasmäärät</p> <p>Toteutui/ ei toteutunut</p> <p>Keskitetyn neuvonnan ja ohjauksen asiakasmäärät</p>
Asunnottomuuden vähentäminen ja ennaltaehkäiseminen	Kehitetään asunnottomuutta vähentäviä ja ehkäiseviä palveluita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	LUVN: Aikuisten sosiaalipalvelut	Asunnottomien määrä, absoluuttinen luku suhteessa väestömäärään
<p>*Monimuotoisuuslupaus on tapa ilmaista työnhakijoille, että organisaatio arvostaa henkilöstön monimuotoisuutta ja kannustaa ihmisiä erilaisista taustoista hakemaan avoimeen työtehtävään.</p>			

5 Tiedolla johtamisen kehittäminen

Tiedolla johtamisen periaatteena on päätöksenteon perustuminen ajankohtaiseen ja laadukkaaseen tietoon. (STM 2020). Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue määrittelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen omissa sote-palveluissaan, joka tukee monitoimisen yhteistyön rakentamista ja kehittämistä. Panostamme myös tietoisuuden lisäämiseen vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja haluamme varmistaa, että sosiaalista asiantuntemusta hyödynnetään tehokkaasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Tavoitteenamme on luoda vahva perusta päätöksenteolle, mikä parantaa alueemme asukkaiden elämänlaatua ja hyvinvointia tehokkaasti ja kestävästi.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/seuranta
Hyvinvointialue on määritellyt selkeästi, mitä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on sosiaali- ja terveystaloudissa vuoden 2024 loppuun mennessä.	<p>Toteutamme kyselyn alueen asukkaille, LUVN työntekijöille ja yhteistyökumppaneille. Tämän lisäksi toteutamme yhteistyökumppaneille työpajoja sekä hyödynnämme asiantuntija- ja tutkimustietoa hyte-määritelmän luomisessa.</p> <p>Näiden toimenpiteiden avulla määritellään hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen LUVN sosiaali- ja terveystaloudissa ja kirkastetaan sen tavoitteet.</p> <p>Tiedotamme tuloksista laajasti asukkaita, kuntia ja järjestöjä.</p>	LUVN	Toteutui/ei toteutunut
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä päätösten vaikutusten ennakoarviointi valtuustokauden loppuun mennessä	<p>Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin malli on käytössä valtuustokauden loppuun mennessä.</p> <p>Ohjeiden hyväksyntä johtoryhmätasolla</p>	LUVN: hallinnon vastualue	Toteutui/ ei toteutunut

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/seuranta
Tietoisuuden lisääminen vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja vaikuttavista toimintatavoista hyvinvointialueella	<p>Kootaan tietoa vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja vaikuttavista toimintatavoista kokemusasiantuntijuutta hyödyntäen (esim. asiakasraadit, järjestöt, vanhus- ja vammaisneuvosto) vuoden 2024 loppuun mennessä.</p> <p>Kerätyn tiedon pohjalta laaditaan koulutusmateriaali yhteistyössä järjestöjen kanssa, joka otetaan käyttöön hyvinvointialueen palvelualueilla vuoden 2025 aikana.</p>	LUVN: Vammaispalvelut	Toteutui/ ei toteutunut
Edistetään sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittymisestä hyvinvointialueella ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä	<p>Luodaan rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma kansallinen ohjaus huomioiden.</p> <p>Sosiaalisen raportoinnin työkalun juurruttaminen.</p>	LUVN: kaikki palvelualueet	<p>Toteutui/ei toteutunut</p> <p>Sosiaalisen raportoinnin lomakkeita täytetään enemmän (6 kpl/6kk) ja niitä seurataan johtoryhmätasolla</p>

6 Turvallisuuden edistäminen

Turvallisuuden edistäminen on moniulotteista ja monialaista poikkisektoraalista työtä. Se on kaikkien toimijoiden ja hallinnonalojen yhteinen tehtävä. Hyvinvointialueen vastuulla on edistää turvallisuutta yhdessä kuntien ja muiden yhteistyöalueen tahojen, esimerkiksi järjestöjen kanssa. (THL 2022) Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella edistämme turvallisuutta selvittämällä väkivaltatyön verkostot alueellamme, ottamalla käyttöön lähisuhdeväkivallan tunnistamisen toimintamallin ja toimikortit vammaisten ja maahanmuuttaneiden ihmisten selviytymiseen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/seuranta
Hyvinvointialueella on selvitetty vuoteen 2024 loppuun mennessä olemassa olevat ja tarpeen mukaiset väkivaltatyön verkostot	Laaditaan selvitys Länsi-Uudenmaan väkivaltatyön verkostoista.	LUVN ja järjestöt	Selvitys valmistui/ei valmistunut vuoden 2024 loppuun mennessä
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä vuoteen 2026 mennessä toimintamalli lähisuhdeväkivallan tunnistamiselle ja puheeksi otolle eri palveluissa	Kehitämme erityisryhmät huomioivat toimintamallit yhdessä järjestöjen kanssa.	LUVN	Toimintamalli on/ei ole vuoteen 2026 mennessä käytössä
Vammaisten ja maahanmuuttaneiden ihmisten selviytyminen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa - toimintakorttien käyttöönotto	Toimintakorttien käyttöönotto vuoteen 2026 mennessä.	LUVN: varautumisen tiimi	Toteutui/ ei toteutunut

7 Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen

Esteettömyys ja saavutettavuus ovat edellytyksiä sille, että vammaiset henkilöt voivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla. YK:n vammaissopimuksen mukaan vammaisille henkilöille on varmistettava yhdenvertainen pääsy fyysiseen ympäristöön, tiedottamiseen ja viestintään. (THL 2023) Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue edistää sopimusta varmistamalla hyvinvointialueen käytössä olevien tilojen esteettömyyden ja saavutettavuuden sekä huomioimalla saavutettavuuden digitaalisissa palveluissa ja kaikessa tiedottamisessa.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittari/seuranta
Hyvinvointialueen tilat ovat esteettömät ja saavutettavat	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue varmistaa, että hankkeissa tehdään esteettömyys selvitys rakennuttajan toimesta. Hankkeiden edunvalvonnassa huomioidaan esteettömyys.	LUVN: Tilapalvelut, vammaispalvelut ja yhdyspintatiimi, kunnat	Toteutui/ei toteutunut
	Noudatamme hyvinvointialueen palvelustrategiaa kokemusasiantuntijuuden (esim. vammais-, vanhusneuvoston ja asiakasraatien) hyödyntämisessä monipuolisemmin ja lisäämme vuoropuhelua.		Asiakaskokemuksia selvittävä ennakoarviointi ja palautekysely
Digitaalisissa palveluissa ja tiedottamisessa huomioidaan saavutettavuuden vaatimukset	Digitaalisten palvelujen käyttöönotossa teetätetään saavutettavuustestaus. Kokemusasiantuntijuuden monipuolinen hyödyntäminen tehokkaammin ja vuoropuhelun lisääminen kaikilla tasoilla.	LUVN: kunkin projektin projektipäällikkö ja kunnat	Teetettyjen testausten määrä verrattuna käyttöönotettujen digitaalisten palvelujen määrään
	Osallistetaan tärkeimpiä kumppaneita (esim. Näkövammaisten liitto ja Kuuloliitto) palvelujen saavutettavuuden varmistamiseksi.		Asiakaskokemuksia selvittävä ennakoarviointi ja palautekysely

8 Lähteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Esteettömyys ja saavutettavuus. Julkaistu 2023. Sähköisesti: <https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/esteettomyys-ja-saavutettavuus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Turvallisuuden edistäminen. Julkaistu 2022. Sähköisesti: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/turvallisuuden-edistaminen>

Sosiaali- ja terveysministeriö. Tiedolla johtaminen. Julkaistu 2020. Sähköisesti: <https://soteuudistus.fi/tiedolla-johtaminen>